

طرح پژوهشی

"آسیب شناسی نوپدید خانواده ها"

گروه علمی: سلامت اجتماعی

مجری: حسین باهر

تاریخ اجرا: ۹۷-۹۸

نشانی: بزرگراه چمران - اوین - آتی ساز - شماره ۱۰۶۱. تلفن: ۲۲۳۴۱۶۱۸ - ۰۲۱ - ۰۹۱۲-۱۰۵۴۶۶۴۴. بنیاد بالندگی بین المللی باهر.

Prof-baher.com

Email:prof_h_baher@yahoo.com

هو المعاشق

فهرست بخش ها:

- بخش اول: مقدمات
- بخش دوم: مباحث کلیدی
- بخش سوم: یافته ها
- بخش چهارم: نتیجه گیری
- بخش پنجم: پیشنهاد ها
- بخش ششم: منابع

بخش اول : مقدمات

- خلاصه پروژه آسیب شناسی نوپدید خانواده ها
- فهرست مطالب پیشنهادی قابل طرح در پروژه

خلاصه پروژه

آسیب شناسی نوپدید خانواده ها

اول. مقدمه:

۱. اگر آغاز دغدغه فروپاشی خانواده ها و نظام خانواده محوری را از ابتدای انقلاب، یعنی ۴۰ سال پیش بگیریم شاید گزافه گویی نکرده باشیم.
۲. آغاز انقلاب، جنگ عراق با ایران، به هم پاشیدگی باورهای سنتی و از همه مهمتر اندیشه دگر اندیشی موجب فروپاشی هایی در نظام خانواده محور شده است.
۳. این دگر اندیشی همزمان شد با عرضه کالاهای نامرغوب برای متقاضیان مرعوب: مهاجرت، فضای مجازی، رسانه های نارسا و فشارهای داخلی.
۴. برای بررسی سیستماتیک پدیده فروپاشی نظام خانوادگی در ایران معاصر علل و عوامل فوق را در چهار دسته زیر می توان طبقه بندی کرد:

دوم. متن:

۱. علل اقتصادی: گرانی و بیکاری (STAGFLATION) / جمعیت انبوه (POPULATION) / مصادره های مولدین / توسعه بروکراسی.
۲. علل فرهنگی: هجوم دانشگاه های غیر کاربردی / جاذبه فرار مغزها / سختگیری های ارشادی / انعدام بساط نشاط افزائی.
۳. علل اجتماعی: اباحه ارتشاء / اشاعه فحشاء / ارائه خدمات در ازاء مابازاء / رانت خواری ویژه طلبان.
۴. علل سیاسی: عدم رعایت شایسته محوری در اداره امور / پرهیز از مشاوره با اندیشه ورزان / دست های نامرئی استعمار / تأثیر تحریم در بازار کسب و کار.

سوم. مؤخره:

اگر بخواهیم روندهای حرکتی نظام خانواده محور را بطور واقعی رصد کنیم می توانیم خیلی کلی چهار مرحله زیر را در نظر بگیریم:

۱. خان محوری سیاه
۲. خانواده محوری سبز
۳. همزیستی های سفید
۴. تجرد گرائی خاکستری (FUZZY)

مسلم است که چنین روندی نه مقبول جمعیت کلاسیک و سنتی ما می باشد و شاید صلاح ملک قدیم و ملت جوان ما هم نباشد. توصیه هائی که طی این گزارش بعمل می آید بطریق زیر خلاصه می شود:

۱. ایجاد کرسی های آزاد اندیشی درباره نظام خانواده سبز و ضرورت پرهیز از اندیشه های انحرافی لذت زدگی.
 ۲. ایجاد مراکز کارآفرینی های مولد برای جوانان و تشویق آنان برای درآمد زائی و توقع زدائی.
 ۳. کاربردی کردن رشته های محفوظاتی و چابک سازی بدنه های دانشگاهی مدرک ساز غیرکارآ.
 ۴. ایجاد انگیزه برای ازدواج های سبز مانند ازدواج های دانشجویی، ازدواج های کارمندی، ازدواج های آئینی و ازدواج های دینی.
- کاربست: ارتقاء فرهنگ ازدواج های سبز از طرق مختلف از جمله صدا و سیما با برگزاری میزگرد های بررسی مسائل جوانان و خانواده در حضور مشاوران زبده.

آسیب شناسی نوپدید خانواده ها

۱. ازدواج

جایگزینی ازدواج های مدنی با ازدواج های بدنی
بازار نابسامان خواستگاری
احتراز از خواستگارهای این چنینی
راه های پیشنهادی برای مقابله با بحران ازدواج جوانان معاصر
ازدواج سالم
ازدواج کردن به خاطر خدا
استراتژی های قرآنی

۲. طلاق

روند طلاق
آسیب شناسی طلاق
راه های مقابله با طلاق
علل و عوامل طلاق
جشن های طلاق
علل طلاق های عینی

۳. زنان و دختران

زن شناسی
روند تعالی زن در خانواده
جلای کانون خانواده توسط بانوان
اضطراب اکتسابی
آسیب شناسی زمان علیه زنان
آسیب شناسی اسقاط جنین
دخترکان مطلقه و نوآموزان معلقه
هدفمندی دختران معاصر
شوربختی دختران طبقه پسامدرن
توصیه های یک پدر
آسیب زدایی و درمان پس از جدایی

۴. بحران ها

دلایل نارضایتی های جوانان
توزیع عادلانه فرصت ها بین دخترها و پسرها
بحران تأخیر در ازدواج ها و تسریع در طلاق ها
ارتباطات انفجاری
رفتار جنسی
سمپوزیوم رفتارهای هنجار و ناهنجار جنسی
زوال پدر سالاری
تفاوت ها رفتار های زن و مرد
بحران جوانی
بحران میانسالی
بحران کهنسالی
بحران پیری
درد بی درمان سالمندی
حسن ختام آسیب شناسی خانواده
Family Pathology

بخش دوم : مباحث کلیدی

- آسیب شناسی نوپدید های سلامت خانواده
- خانواده در عصر حاضر
- سازمان مدیریت خانواده
- کلیات طرح آسیب شناسی نوپدید خانواده ها
- مثلث خانواده های فرانو متواری الاضلاع
- مشکل تقابل پسران نان آور با خانواده پدری
- نقش خانواده در سلامت اجتماعی

آسیب شناسی نو پدید های سلامت خانواده

مراتبی از عقب افتادگی ازدواج دختران سن بالا و یا زنان متأهل متمدّن را اخیراً مشاوره کرده ام که ذیلاً فهرست می کنم:

۱. استفاده مادران یا پدران تنها برای استثمار از تنها دختر در خانه مانده (و احتمالاً پسر مشابه).
۲. خواهران کم سن و سال تر جهت ازدواج زودتر خودشان به رقابت دست می زنند.
۳. بیوه های فامیل و یا دوستان کاسبکار زنانه که وسوسه می کنند تا همانندسازی نمایند.
۴. مشاوره با افراد بخیل و حسود که خودشان یا مجردند و یا دختر مجرد دارند.
۵. رفقای بی بند و بار که دیگران عفیف را به عملیات کثیف دعوت می کنند.
۶. وسوسه مردان پیر پول دار در گوش زنان متأهل کم هوش دار (سوره ناس).
۷. توره های درهم و برهم خارج به امید رفع خستگی از سختی های داخلی.
۸. دعوت به آشنائی برای ازدواج و تجربه های نامردمی و دبه در آوردن به بهانه عدم آمادگی.
۹. مداخلات مادرها و پدرهای سنتی در امر ازدواج دخترهای صنعتی (تعارض سنت و مدرنیته).
۱۰. بهم ریختگی هورمونی دخترانه یا زنانه و پیشنهادهای دعانویس های مدعی در این زمانه.

کار بست:

کس نخارد پشت من جز ناخن انگشت من

طنز:

ز دست مردم اوباش یا امام رضا به فکر گنبد خود باش یا امام رضا

خانواده در عصر حاضر

(مثلث متواری الاضلاع)

خانواده، که اولین زیربنای جامعه محسوب می شود، امروزه در حال فروپاشی است. تجربه های هزارگانه مشاوره ای اینجانب

شاهد مواردی است که بعضاً در زیر فهرست می شود، بطوریکه نیازی به توضیح نداشته باشد:

۱. روند تحولی شکل خانواده از: خانسالاری —————> مردسالاری از پدرسالاری به مادرسالاری و فرزند سالاری

۲. نوع ازدواجها: فامیلی —————> سنتی —————> اینترنتی —————> خیابانی

۳. سکونت: خانه پدری —————> خانه شخصی شوهر —————> خانه اجاره ای —————> اتومبیلی

۴. همسرانگی: چند همسری —————> متعه گری —————> معشوقه گزینی —————> هر که هر که ای

۵. حریم: اکرامی —————> اعتباری —————> احترامی —————> انفجاری

۶. مشکلات: ناهمگنی دخترها و پسرها در سن و سواد

۷. مداخلات: مداخلات ناروای پدر و مادر ها و اقوام و آشنایان

۸. رایانه ها: بدآموزیهای اینترنتی، سایبری، دیجیتالی و بطور کلی رایانه ای

۹. عکس العملها: سختگیری عوامل خصولتی و خصومتی، فقدان اشتغال مناسب، وجود بازار آزاد

۱۰. وقاحت: زوال ارزشهای دینی و آئینی، دریدگی پاره ای از جوانان؛ تهوع از سنت به مدرنیته

کاربست:

سلامت اجتماعی، که یکی از از کان سلامت ملی است می طلبد که در اندیشگاهی متشکل از متولیان امور و متخصصان علوم هم

اندیشی کرده طرح های برون رفت از این بحران خانمان سوز را طراحی نموده به ذینفعان گزارش نمایند. در این راستا، علاوه بر

قوای مملکتی، صدا و سیما هم باید نقشی کلیدی ایفا نماید تا با یک نهضت مردمی همگان را به اجرای موازین اخلاق خانوادگی

رهنمون سازند. انشالله.

پژوهش های پیرامون:

سازمان مدیریت خانواده

فصل اول: مقدمات و تعاریف

– تعریف خانواده/ضرورت تکوینی خانواده/ضرورت تشریعی خانواده/آسیب شناسی

بی خانوادگی

فصل دوم: تحولات در سطح جهانی (سازمان خانواده و تحولات جهانی آن)

– پری کلاسیسیسم/کلاسیسیسم/مدرنیسم/پست مدرنیسم (در ارتباط با خانواده)

فصل سوم: تحولات در سطح ایران (خانواده از گذشته تا آینده)

– فرد محوری (زن سالاری، مرد سالاری، فرزند سالاری)

– جمع محوری (قبیله سالاری، طایفه سالاری، قوم سالاری)

– خانواده دموکراتیک (الگوی روشی غربی – شمالی)

– خانواده مریتوکراتیک (الگوی ارزشی اخلاقی – عرفانی)

فصل چهارم: نظامهای چهارگانه خانواده مریتوکراتیک (بر مبنای شایسته سالاری)

– نظام اقتصادی (مادی)/مهریه/جهیزیه/کار مرد/کار زن/کار بچه ها (بودجه خانوار)

– نظام فرهنگی (معنوی)/سنخیت/تعاملات فرهنگی (تبادلات و تقابلات)

– نظام اخلاقی (اجتماعی)/رفتارهای مطلوب و نامطلوب زن و شوهر نسبت به یکدیگر و سایرین

– نظام عرفانی الهی/پندارهای مطلوب و نامطلوب زن و شوهر و نقش آن در پرورش فرزندان

فصل پنجم: آسیب شناسی سازمان و مدیریت خانواده (تحولات عصرها و توقعات نسل ها)

– حقوق همسران و تکالیف متقابل آنها (آسایش با مرد/آرامش با زن/طلاق/بچه های طلاق)

– حقوق والدین و فرزندان نسبت به یکدیگر (هدفمندی فرزندآوری/تعداد فرزندان/نام و نشان ها/احترام

و اعتبار)

– حقوق اقوام و آشنایان نسبت به یکدیگر (صله رحم/حدود حشرونشر/بازنشستگی/بیماری)

– حقوق خانواده بر جامعه و بالعکس (امنیت/آموزش/تربیت/اطاعت)

کلیات طرح

آسیب شناسی نوپدید خانواده ها

پیش درآمد:

خانواده، اولین سلول هر جامعه ای با هر درجه از تمدن بوده است که شکل های عمده زیر را داشته است:

۱. خاندانی ۲. خانخانی ۳. خانسالاری ۴. خانوادگی

که بصورت ریاست قبیله، ریاست طایفه، ریاست ایل و ریاست خانه اداره می شده است.

اداره خانواده تا هنگامی که پیر سالاری، مرد سالاری، و پدر سالاری بوده است اعضاء خانواده بطور سنتی و تقریباً کم دنگ و فنگ همزیستی مسالمت آمیزی داشته اند. ولی از زمانی که خانواده بصورت مرد سالاری، زن سالاری و فرزند سالاری تغییر مدیریت داده است ضمن مواجهه سنت با مدرنیته، مثلث خانواده بصورت متواری الاضلاع در آمده است.

بقول حافظ: تا شدم حلقه به گوش در میخانه عشق هر دم آید غمی از نو به مبارک بادم

وضع موجود:

در حال حاضر خانواده های قرن ۲۱ خود را می توانیم به چهار دسته کلی تقسیم کنیم:

۱. خانواده های فرتوت: که پدر بزرگ و یا مادر بزرگ و یا هر دو در آن زندگی می کنند.
 ۲. خانواده های فرسوده: که پدر و مادر ها و بعضاً فرزندان در شرف بالندگی آن را اداره می کنند.
 ۳. خانواده های فرارو: که دختر و پسرهای جوان دست به تشکیل آن زده اند.
 ۴. خانواده های فراسو: که بصورت های آرمانی و خود سر زندگی و همزیستی مقطعی دارند.
- بدیهی است هر یک از این چهار دسته مشکلات خاص خودشان را به اجمال زیر، دارند:
- ۱/۱. بیماری، تنهائی، فقر، سکونت در خانه ها مستهلک یا خانه سالمندان.
 - ۱/۲. دست و پا زدن برای تأمین معاش و کم و بیش تفریح و تلاش و درس و ازدواج.
 - ۱/۳. آغازی عشقی با ادامه سازگاری و بعضاً سازشکاری و طلاق های ذهنی و عینی.
 - ۱/۴. جهت التذاذ از دوستی های بی مسئولیت و برقراری ارتباطات جنسی خارج از محدوده های قانونی و شرعی و کم و بیش عرفی.

علل ایجاد آسیب ها:

فهرست کردن علل و عوامل ایجاد آسیب های خانوادگی چهارگانه بسیار است که بعضی آنها به قرار زیرند:

۱. سختی معیشت، بویژه از نظر اقتصادی و مادی، علی الخصوص مسکن.
۲. بیکاری و بیماری که تقریباً گریبانگیر همه رده ها شده است: جسمانی و روانی.
۳. چشم و هم چشمی زنان خانه دار و دختران دم بخت با اقلیتی که از مواهب برخوردارند.
۴. سختگیری نهادهای ارشادی در سطوح مختلف جامعه تحت عنوان تفکیک جنسیتی.
۵. رواج مواد مخدر و مسکر بویژه در بین جوانان و نوجوانان و لذا شیوع بی بند و باری.
۶. ازاله قباحات از ارتکاب افعالی، که در سنت، شنیع شمرده می شده اند.

۷. اباحه وقاحت با حرکات گستاخانه جوانان و نوجوانان و حتی پاره ای از مقامات رسانه ای.
۸. بد فرهنگی فرهنگی که از طریق تکنولوژی های هوشمند وارد ذهن جوانان می گردد.
۹. کم رنگ شدن باورهای دینی و آئینی به شکل های مختلف ظاهری و باطنی.
۱۰. جایگزینی آزادی های هرزه گرانه با آزادگیهای مرزگرایانه.

راه های خروج از بن بست های خانوادگی:

در حال حاضر که تمدن بشری دارد پوست می اندازد و رنسانس تکنولوژی های هوشمند خودنمایی می کند می توان به موارد زیر توجه کرد:

۱. ایجاد رشته های کاربردی بصورت های فنی - حرفه ای جهت بازسازی تولیدات مفید.
۲. تأمین زمینه های اشتغال مولد برای جوانان جویای کارهای استارت آپی و حمایت مالی از آنها.
۳. روان سازی روابط فرهنگی - هنری جوانان با ارتقاء سطوح خردمندی آنان.
۴. ایجاد پارک های دانش محور برای تبادل اندیشه بین پیشکسوتان و نوجوانان مشتاق.
۵. تأمین زمینه های معاش در حد کفاف با دادن وام های دانشجویی و خوابگاه های مجردی.
۶. ایجاد نهضت های مردمی ازدواج آسان همچون نهضت خیرین مدرسه ساز.
۷. برقرای روابط تبادل استاد و استاد کار و دانشجو و دانشیار با کشورهای همجوار و یا با وقار.
۸. "پس انداز زمان" با تخصیص زمان بیکاری دانشجویان در نگهداری از نیازمندان امداد.
۹. آموزش عموم جوانان به مراتبی از پیش آهنگی و خود اتکائی.
۱۰. تشکیل سپاه های سلامت، دانش، کشاورزی و صنعت از بین جوانان بطور داوطلبانه.

مثلث خانواده های فرانو: متواری الاضلاع

۱. جامعه خانواده در ایران و جهان و حتی در نقطه های مختلف این و آن، دارای اشکال و نظامهای مختلفی بوده و می باشد. تغییرات و تحولاتی هم حتی در سنتها پیش آمده است که آنها نیز بستگی به تغییر و تحولات بستر خانواده، یعنی جامعه بوده است. مثلاً در اروپای قبل از رنسانس و اروپای بعد از رنسانس.

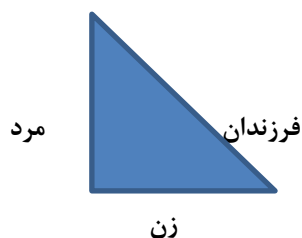
در اروپای قبل از رنسانس خانواده که زن در آن ملک حساب میشده است به خانواده ای تبدیل شده که زن در آن مالک ۵۰ درصدی شده است یعنی معادل با همسرش.

۲. در ایران هم خانواده دورانهای مختلفی را طی کرده است: مردسالاری، زن سالاری، فرزند سالاری و درهم و برهم. آنچه که تحت عنوان پدرسالاری مطرح می شود خانواده ای است از نوع ایرانی - اسلامی، که در آن مرد ستون قائم است برای تأمین

و زن هم سقف است و افقی برای سایبانی.

که اگر بخواهیم تشبیهات شاعرانه را بکار ببریم: مردان همچون درختانند (بوستان) و زنان همچون گلها (گلستان). در چنین خانواده ای مرد تأمین مالی (رئیس) می نماید و زن تضمین حالی (مدیر). البته فرزندان هم بسته به سن و جنس آنها، از حقوق و تکالیفی برخوردارند (کارگزاری).

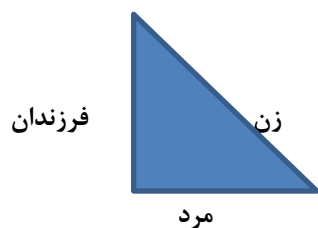
مثلث این مراتب به شکلهای مختلفی در آمده است که بدنبال خواهد آمد:

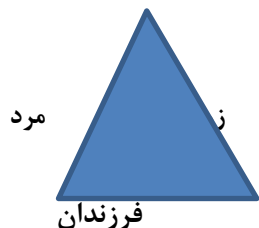
شکل ۱. مثلث قائم الزاویه
(پدر سالاری)

شکل ۲. مثلث قائم الزاویه
(مادر سالاری)

شکل ۳. مثلث قائم الزاویه
(فرزند سالاری)

شکل ۴. مثلث متساوی الاضلاع
(حق سالاری)

* البته در حال حاضر مثلثی را برای خانواده های باصطلاح سپید نمی توان در نظر گرفت مگر آنکه در هندسه فضائی با نام مثلث متواری الاضلاع (هرکه هرکه ای)!

مشکل تقابل پسران نان آور با خانواده پدری

تابحال بالغ بر ده مورد مشاوره از این دست داشته ام که پسری با سن بالا و سواد والا بصورت تک پسر خانواده از یک نفر یا چند نفر حتی با ازدواج های بهم ریخته قبلی خواسته اند ازدواج کنند و یا ازدواج مجدد داشته باشند ولی با مخالفت بزرگترها (اعم از خواهر و مادر و حتی پدر) روبرو شده اند.

- پسری بالای ۴۰ سال مدیر چند کارخانه زیر نظر پدرش عاملیت اجرائی را دارد و ازدواجش را بهم می زنند (چوب).
 - پسری حدود ۴۵ سال مدیرعامل کارخانه صنعتی گسترده ای در سطح ایران ازدواج دومش را هم مخدوش می کنند (شیشه).
 - پسری حدود ۳۹ سال مدیرعامل و شریک کارخانه مقواسازی دارای یک مورد ازدواج ناموفق اسیر پدر مستبد می باشد (کاغذ).
 - پسری در حدود ۵۰ سال که بالغ بر هفت سال با دختر خانمی روابط شرعی پیشرفته ای داشته و مادرش با ازدواجشان مخالفت می کند (صنعتی).
- البته موارد مشابهی هم برای دخترهای بزرگسال در خانه مانده و از ازدواج رانده توسط مادرها را هم می توانم لیست کنم که فعلاً به همین مقدار بسنده می کنم و دلائل عمده ارائه شده توسط طرفین ماجراها را ذکر می کنم.
- الف. خانواده های تنها ماندگان از فرزندشان که معمولاً جای پدرها را می گیرد بعنوان چوب لباسی استفاده می کنند و یا نمی خواهند آنها مستقل شوند و یا می خواهند آنها با کسی ازدواج کنند که بقول معروف دست آموز خودشان باشد.
- ب. ازدواج دوم را هم شبیه ازدواج اول می دانند و در قیاس مع الفارق آن را رد می کنند.
- ج. اگر کاندیدای ازدواج پسرشان دختری زبر و زرنگ باشد می ترسند فرزندشان را از دستشان درآورد.
- د. البته مداخلات خواهران بیوه و یا خانه مانده هم در این اغتشاش کم تأثیر نیست (حسادت).
- کاربست: اگر پدر و مادرها و دخترها و پسرها، به چنین مشکلاتی برخوردند حتی اگر برنخورده اند باید مشاور بی طرفی را حکم قرار دهند و همگان دلائلی برله خودشان را بیاورند و نظر حکم را معتبر بدانند.
- خداوند می فرماید: اگر شما بخواهید اختلافی را دور بزنید و نیت اصلاح داشته باشید، منم کمکتان می کنم (مفهوم قرآن).

نقش خانواده در سلامت اجتماعی

سرکار خانم دکتر سولماز قهرمانی

با سلام و سپاس

رئوس مطالب قابل ارائه عبارتند از:

۱. سلامت خانواده، رکن عمده سلامت اجتماعی (سلامت های فردی، خانوادگی، جامعه ای و جهانی)
۲. سلامت افراد با سلامت خانواده آغاز می گردد (پدر، مادر، اقوام و آشنایان)
۳. خانواده مهد تشکیل شخصیت فرزندان (ژنتیک، بارداری، شیرخوارگی، بلوغ)
۴. ضرورت سلامت پدر و مادر قبل از فرزندآوری (جسمانی، روانی، اخلاقی و عرفانی)
۵. ضرورت انجام آزمایش های سلامت نامزدها (فیزیولوژیک، روانشناسی، ارتباطات، باورها)
۶. ضرورت مشاوره با اهل نظر در باب همگنی (سن، سواد، شغل، جهان دیدگی)
۷. ضرورت لحاظ مدیریت زمان برای فرزندآوری (مسئولیت پذیری، امکانات اقتصادی، مادرانگی، پدرانگی)
۸. ضرورت توجه به نکات کلیدی پرورش و آموزش فرزندان (خواب، خوراک، ورزش، سرگرمی ها)
۹. ضرورت اجتناب از درگیری های خانوادگی (توهین، تحقیر، زبان درازی، دست درازی)
۱۰. ضرورت توجه به آسیب های اجتماعی و نوپدید خانواده ها (اعتیاد، خیانت، بی تفاوتی، فضاهای مجازی)

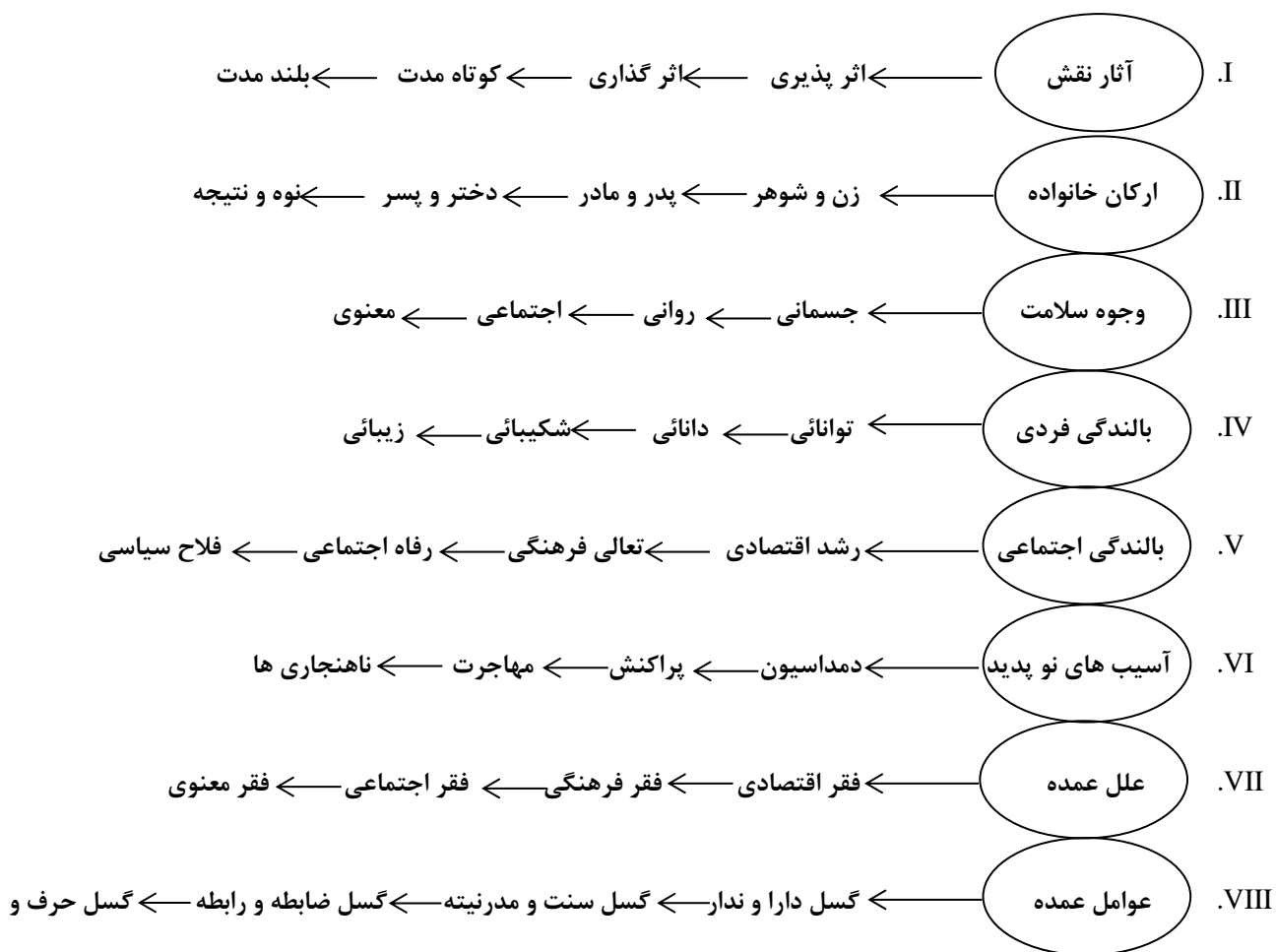
کاربست

در رابطه با مطالب فوق الذکر بالغ بر هزار مشاوره موفق صورت گرفته که در سه جلد کتاب "هزار نکته باریکتر زمو" و یک جلد جزوه "آسیب های خانوادگی" و یک پروژه "آسیب شناسی نوپدید سلامت خانواده" آماده ارائه به مشتاقان می باشد.

بخش سوم : یافته ها

- نقش خانواده در سلامت جامعه
- نقش خانواده در سلامت اجتماعی
- روز جهانی زن
- روند دگرگونی نقش زن در جامعه جهانی
- سلامت اجتماعی جوانان ایران معاصر
- فقر و فحشاء
- مشاغل جوانان ما

نقش خانواده در سلامت جامعه

عمل

کنگره بین المللی مطالعات اجتماعی سلامت

۱۲ الی ۱۳ دی ماه ۹۷

هو المعاشق

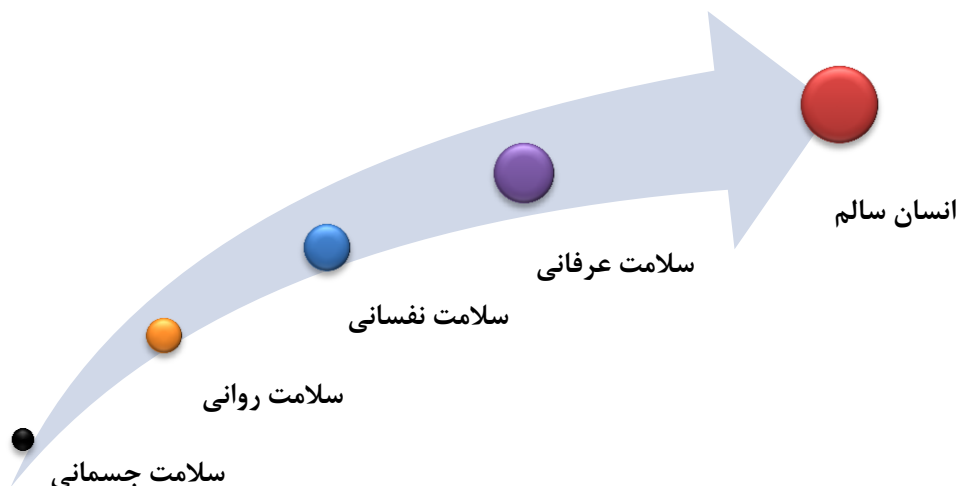
رفتارشناسی کاربردی

خلاصه سخنرانی پیرامون:

نقش خانواده در سلامت اجتماعی

ذیلًا به چند نکته کلیدی، حاصل سال ها تحصیل و تحقیق و تدریس و تجربه می پردازم:

۱. خانواده به شکل طبیعی آن (ازدواج همگنان و پرورش فرزندان) از بدیهیات هستی است.
۲. رفتار های خوب و بد اجتماعی، عمدتاً از خانواده و در خانواده شکل می گیرد.
۳. مشکلات معیشتی و اشکالات فضاهای مجازی، خانواده ها را متأثر کرده است.
۴. ضروری است که به نقش های مادرانگی زنان و پدرانگی مردان بیشتر پرداخته شود.
۵. برای عمل به پیشنهاد فوق الذکر می توان گامهای زیر را هر چه بلندتر برداشت:
 - الف. پرسشگری از مراکز پژوهشی خانواده در دانشکده ها جهت خروجی های مطالعاتی آنها.
 - ب. مطالبه گری از سازمانهای حمایت از خانواده و مجریان طرح حقوق شهروندی.
 - ج. تشویق خیرین خانواده ساز به تأمین مالی استارت آپ های خانواده محور.
 - د. ترویج مزایای خانواده گزینی برای جوانان و معرفی به مراکز مشاوره های قبل، حین و پس از ازدواج.

روز جهانی زن

درباره زن بطور کلی و شأن مادرانگی او بسیار گفته و نوشته اند. من هم چند کلمه ای را قلمی می کنم:

۱. زن کاملترین مخلوق خداوند است چون بعد از آدم خلق شده و بعد از او هم خلقتی نداریم.
۲. خداوند درباره زن به خودش تبریک گفته:
ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ (سوره مؤمنون - آیه ۱۴).
۳. از نظر حقوق زن در ادیان الهی و آئین های انسانی تأکید و تأیید بسیار شده است.
۴. آیه ای هم که تفاوت مرد را مطرح می کند به خاطر وظیفه تأمین معاش است: الرَّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ (سوره نساء - آیه ۳۴).
۵. ساختار زن برای تولید مثل طراحی شده است و لذا آرامش بخشی به او واگذار شده است.
۶. عموم ویژگی های زنانگی ما را به مسئولیت مادرانگی او هدایت می کنند:
۷. جاذبه، زینت، صدا، گیسو، نرمی صورت و گرمی سیرت و خلاصه هر چه و هر چه دیگر.
۸. بزرگترین امری که اختلاف مرد و زن را دامن زده است عدم شناخت ویژگی های ساختاری آنها است.
۹. مردها همچون درخت اند و زن ها همچون گل. بقول سعدی: بوستان و گلستان.
۱۰. تصور من آن است که زن ها تجلی صفت رحمانیت اند و مردها جلوه رحیمیت و روی هم رفته می شوند:

"بسم الله الرحمن الرحيم"

کاربست: زن و مرد معادل اند و نه مساوی / هر کدام نسبت به شایستگی هایشان صاحب حق اند.

خدا می فرماید:

ما شما را از جنس زن و مرد آفریده در بخش های مختلف زمین قرار داده ایم. متقی ترین شما نزد خدا گرامی ترین است.

روند دگرگونی نقش زن در جامعه جهانی

و خروج از ازدواج ها

زن و مرد، در جامعه طبیعی نقش های طبیعی را به عهده داشته اند. نقشهای کلاسیک زن: دخترانگی، خواهرانگی، همسرانگی و در رأس همه مادرانگی بوده است. این نقش های چهارگانه می طلبیده است که زن: در خانه بماند، مهرورزی بنماید، آرامش آور باشد، تداوم نسل را عمدتاً بعهده داشته باشد. در برابر ایفای چنین نقش هائی باید از حمایت های اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و حتی عرفانی برخوردار میشده است. متأسفانه، مردها در هر در هر جائی که زورشان رسیده زور گفته اند و از این نقش های فعالانه پرداخت. انفعالی کرده است و مکعب زر و زور و تزویر و زیور را بر استثمار زن بکار گرفته با زن بمثابة یک کالا عمل نموده است. از این بدتر که خیلی از خانم ها خودشان هم مدافع چنین برخوردهائی بوده و یا واکسینه شده اند. این وضعیت نه فقط در کشورهای جهان سوم بلکه در کشورهای راقبه جهان اول هم سابقه داشته و دارد. به عنوان نمونه در کشور فرانسه زن مانند سایر ابزار کشاورزی با خرید و فروش ملک منتقل می گردیده است. نقش های شو کلاسیک زن زن در جوامع مدرن و پسامدرن همزمان با تحول تکنولوژی و جایگزین آن با تئولوژی نقش های زیرین را در بر گرفته و میرود که از مردها هم جلو بیوفتد. سیاست اقتصاد علم هنر زن ها با عمده کردن نقش های چهارگانه فوق مدرن به نقش های طبیعی کلاسیک پشت کرده و میروند که جامعه بشری را که طی قرون و اعصار شکلی به خود گرفته بود را دگرگون سازند.

کاربست:

پیشنهاد راه سازنده ترکیب متعادل هر دو استراتژی می باشد. البته ازدواج ها هم چهار حالت را طی کرده است: چند همسری- تک همسری- سپید-تجرد توصیه نگارنده ازدواج های سبز همگن می باشد: "بالندگی برای همه".

سلامت اجتماعی جوانان ایران معاصر

نسل های معاصر طبق مفاهیمی که خودشان دارند به متولدین دهه های ۶۰، ۷۰، ۸۰ و ۹۰ تقسیم میشوند. در حال حاضر دهه ۶۰ ها دارند از رده خارج می شوند و دهه ۹۰ ها دارند وارد جرگه نوجوانی می شوند. بنابراین تمرکز بحث ما عمدتاً روی دهه های ۷۰ و ۸۰ است.

اول. مشخصات منفی دهه هفتادی ها و هشتادی ها:

۱. مسئولیت گریزی ۲. تن آسائی ۳. لایبالیگری ۴. بی باوری

دوم. مشخصات مثبت دهه هفتادی ها و هشتادی ها:

۱. هوش بالا ۲. میل به جهانی بینی ۳. اتحاد با یکدیگر ۴. پرهیز از درگیری

سوم. علل:

۱. فضای مجازی ۲. تغذیه فست فودی ۳. مدرنیته ۴. ناامیدی

چهارم. راه مقابله:

۱. شناخت تحولات ۲. دادن عزت نفس ۳. تشویق به جای تنبیه ۴. عدم برخورد های سنتی

کاربست: باید از گذشته عبور کرد تا به آینده مرور کرد (باهر).

فقر و فحشاء

یکی از متفاوت ترین تفاوت های انسان و حیوان که آدمیزاد را "بلهیم اضل" آنها مینماید فحشاء است.

چون هیچ حیوانی برای ارتزاق خود حتی در صورت عسر و جوهر تن به معرض فروش نمی گذارد.

متأسفانه نوع انسانی بشکل های مختلف غیر حیوانی اقدام به این کار می کند، حال چه زنانه اش و چه مردانه اش.

دلایل عمده فحشاء که آن را متمایز از نکاح و متعه و حتی تجاوز و تعدی می کند عبارتند از:

- طمع به مال مفت - عدم اقدام به کارهای مباح

- بی بندوباری های اخلاقی - رنگ پریدگی ایمانی

البته قاعده اضطراب در این رابطه مطرح نیست چون بهرجهت می توان تکدی کرد ولی نباید تعدی نمود.

بقول "سعدی":

دست دراز از پی یک حبه سیم به که ببرند به دانگی و نیم

بدیهی است "فحشاء" یک آسیب اجتماعی تضامنی است، یعنی عموم توانمندان جامعه و دانایان راز بایستی خود را مسئول

بدانند و درجهت ارتقاء سطح فرهنگ و اقتصاد و اخلاق و عرفان جامعه از بذل مال و حال دریغ نورزند.

محیط های بسته و مدیریت های ورشکسته از جمله پیش زمینه های این آسیب اجتماعی اند.

اگر هرکسی احساس کند در آسیب تن فروشی مرتکبان آن مقصرند یا قصور دارند قطعاً از این آسیب اجتماعی بطور عمده

جلوگیری خواهد شد.

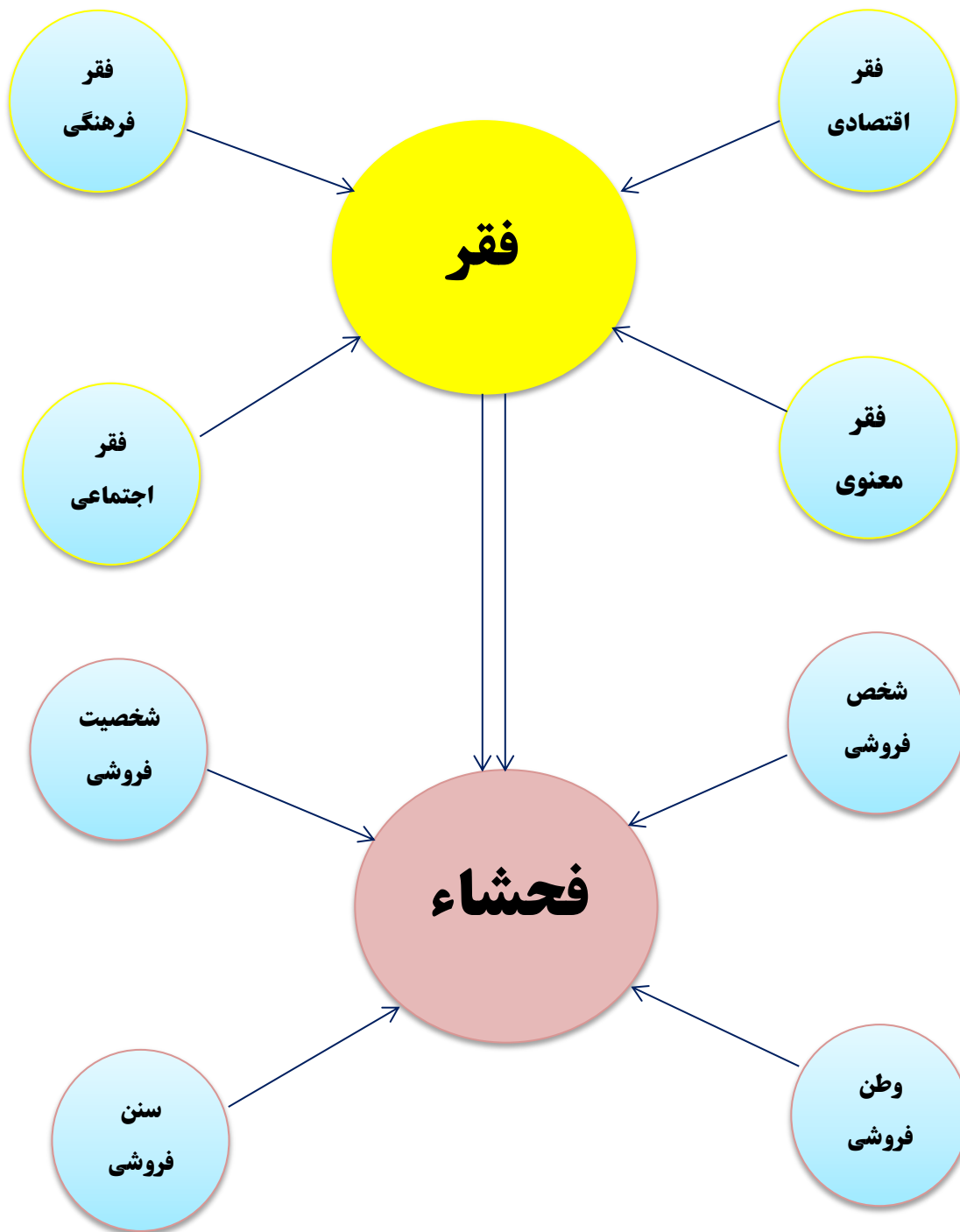
بفرموده سعدی:

بنی آدم اعضای یک پیکرند که در آفرینش ز یک گوهرند

چو عضوی به درد آورد روزگار دگر عضوها را نماند قرار

تو کز محنت دیگران بی غمی نشاید که نامت نهند آدمی

انواع فقر و فحشاء

مشاکل جوانان ما

دیروز که مسابقه فوتبال ایران و ژاپن را برانداز می کردم دلم بحال جوانانمان سوخت و با اینکه عهد کرده بودم که دیگر مکاتبه و مصاحبه ای نداشته باشم طاقت نیاوردم که اینهمه غیرت و همت را بی نتیجه ببینم: "ژاپن ۳-۱ ایران ۰".

جوانان ایران (نسل های بعداز انقلاب) همه باهوش و بلندپرواز ولی مدیریت سازمان یافته ای ندارند.

۱. از نظر اقتصادی، دارای کاستی های مالی هستند و باصطلاح حامی ندارند (stagflation).

۲. از نظر فرهنگی، دارای محفوظات بالائی هستند که لزوماً به معلومات تبدیل نشده است! (Modernity).

۳. از نظر اجتماعی، گرچه "سلبریتی" نامیده می شوند ولی خودشان می دانند که چنین نیستند (Social Capital).

۴. از نظر عرفانی، این جوانان بسیار غیور، در مقایسه با جوانان دیگر کشورها، بیشتر عقب افتاده اند (Backwardness).

۵. نتیجه آنکه اگرچه همت بلندی دارند ولی سازمان یافته کار نمی کنند لذا دنبال قهرمانی فردی هستند و نه پهلوانی

تیمی (یعنی احساسی کار می کنند و نه منطقی).

توصیه من مشاور به سازمان ورزش کشور اینستکه:

- ورزش را از سطوح پائین سنی در نظر بگیرند و نه آنکه کارگر محترمی را تصادفاً پیدا کنند (Initiation).
- سرمایه گذاری بر روی ورزش یک امر مصرفی تلقی نشود زیرا افتخارات ورزشی برای ما یک سرمایه اجتماعی است که توان کلی کشورها با آن سنجیده می شود. مثلاً قطر یک میلیونی به امارات چند میلیونی ۴ بر صفر پیروز می شود!
- .(Investment)
- قهرمان پروری نشود یعنی سعی کنیم تیمی کار را پیش ببریم و نه لزوماً یک یا دونفر را چهره کنیم (Team-Working).
- جمعیت ملی و عرق میهنی را در این جوانان تقویت کنیم و آنها را برای افتخار آفرینی آماده سازیم (Nationalism).

کاربست

رونق اقتصادی با استارت آپ / رونق فرهنگی با مدرنیسم / رونق اجتماعی با سرمایه اجتماعی / رونق عرفانی با آزادگی.

بخش چهارم : نتیجه گیری

- کاربست پروژه آسیب شناسی نوپدید خانواده ها

کاربست پروژه آسیب شناسی نوپدید خانواده ها

I. نکات:

- هم خانواده از اول تاریخ سابقه دارد و هم آسیب های خانوادگی (مثال: آدم و حوا، هابیل و قابیل).
- اصلاً اختلافات خانوادگی، طبق برداشتی از قرآن کریم، باعث اخراج آدم و حوا از بهشت شد.
- بدیهی است این خروج که با استغفار آن دو بزرگوار موجب هبوط بر روی زمین گردید بنای خلق بنی آدم شد.
- البته آدم و حوا را شیطان وسوسه کرد و شاید بشود گفت بنی آدم و بنات حوا را هم همان مکانیزم متأثر میسازد.
- خوشبختانه اکثریت بندگان خدا یا تفاهم داشته اند یا با مشاوره همه اختلافاتشان را حل کرده اند.
- ولی امروزه در بسیاری از جوامع و از جمله جامعه معاصر ما، میلیون ها بنی آدم و بنات حوا مشکل دار وجود دارد.

الف. جسمانی و مادی: فقدان امکانات مادی تشکیل خانواده و یا مشکلات جسمانی تداوم تکفل.

ب. روانی و فرهنگی: فقدان فقه و فرهنگ ضرورت خانواده و عدم شناخت خود و دیگران در روابط انسانی.

ج. اخلاقی و اجتماعی: فقدان قواعد نفسانی و ساختارهای اخلاقی حاکم در بین آحاد مسئولیت گریز.

د. عرفانی و معنوی: فقدان معرفت کافی و معنویت وافی در عنایت به حکمت الهی و سنت هستی در امر زوجیت

مولد و متعالی.

II. بخش اول: آسیب های جسمانی و اقتصادی

شماره	آسیب های جسمانی	شماره	آسیب های اجتماعی
۱	سن صغیر و کبیر برای ازدواج	۱	بیکاری و ناداری
۲	اختلاف سنی فاحش زوجین	۲	بیماری و بیعاری
۳	عدم تناسب قد و قواره با یکدیگر	۳	گرانی مسکن و اجاره آن
۴	ناتوانی های جنسی برای ارضاء	۴	هزینه سنگین دارو و درمان
۵	بیماری های مزمن جنسی واگیر دار	۵	هزینه سنگین وسائل خانه
۶	کاستی ها فرمول اسپرم مردانه	۶	هزینه سنگین تشریفات عقد و عروسی
۷	نازائی های غیرقابل درمان زنانه	۷	مهریه های سنگین الزام آور
۸	ازاله بکارت از قبل	۸	فقدان تعاونی های ازدواجی
۹	اعتیاد به مواد مضره	۹	عدم تشریک مساعی توانمندان مالی
۱۰	عدم ارضاء همخواهگی	۱۰	بی تفاوتی مسئولین به امور جوانان

III. بخش دوم: آسیب های روانی و فرهنگی

شماره	آسیب های روانی	شماره	آسیب های فرهنگی
۱	بیماری های آشکار روان نژندی	۱	شکاف سنت و مدرنیته
۲	بیماری های خفته روان پریشی	۲	حاکمیت ابتدال فرهنگی
۳	سابقه جنون در خانواده	۳	گسترش بی بند و باری دیجیتالی
۴	سابقه طلاق در خانواده	۴	فقدان حلم علمی
۵	سابقه هرزپری در خانواده	۵	عدم جمعیت خاطر شغلی
۶	آسیب پذیری تیپولوژیک	۶	عدم نگرانی از تخطئه شخصیتی
۷	مشاغل آسیب زای روانی	۷	آقازادگی زدگی
۸	خودشیفتگی افراطی (IQ>EQ)	۸	تجاوز از حد رانت خواری
۹	دوقطبی بودن مرزی	۹	کم تحملی فرهنگی
۱۰	سلبریتی های کم وجود	۱۰	فقدان آلترناتیوهای شادی زا

IV. بخش سوم: آسیب های نوپدید اخلاقی و اجتماعی خانواده ها

شماره	آسیب های اخلاقی	شماره	آسیب های اجتماعی
۱	قتل های ناموسی	۱	منفعل بودن نهادهای ناظم خانواده ها
۲	خیانت های ضربدری	۲	برخوردهای غیر عادلانه بعضی محاکم
۳	فحشاء زنانه و مردانه	۳	هزینه بالای وکالت و حکمیت
۴	اسید پاشی	۴	نا آشنائی با فرهنگ مشاوره خانوادگی
۵	خانه های عفاف	۵	زندانی شدن دامادها به دلیل ناتوانی در پرداخت مهریه
۶	مسموم و مصدوم سازی	۶	تأثیرات منفی فیلم ها و نوارهای مستهجن زیر زمینی
۷	همسر آزاری بدنی و	۷	فقدان راهنمایی های لازم کارشناسی از صدا و سیما
۸	خود ارضائی همسران	۸	نبود مراکز تفریحی سالم برای تجمع خانوادگی
۹	تحریکات جنسی دیجیتالی	۹	فقدان آلودگی های خانوادگی دورهمی
۱۰	مصرف مواد محرک دیرپا	۱۰	هیز چشمی اوراق بهادار و پیران پولدار

۷. بخش چهارم: آسیب شناسی نوپدید عرفانی و معنوی خانواده ها

شماره	آسیب های عرفانی	شماره	آسیب های معنوی
۱	عدول از کفایت	۱	عدم احترام
۲	عدول از زوجیت	۲	عدم اعتبار
۳	عدول از انسانیت	۳	عدم اعتدال
۴	عدول از رحمانیت	۴	عدم انتظار
۵	عدول از برائت	۵	اعمال زورگوئی
۶	عدول از مناعت	۶	اعمال تبرج
۷	عدول از ولایت	۷	اعمال قیاس
۸	عدول از رعایت	۸	اعمال تنوع
۹	عدول از سکونت	۹	اعمال تعلیق
۱۰	عدول از قوامیت	۱۰	اعمال تفخیز

بخش پنجم : پیشنهادات

- طرح کوچینگ ازدواج
- ازدواج به شرط چاقو
- ازدواج های احتیاطی
- ازدواج های بدون طلاق
- ازدواج های نا هنجار و طلاق های نابهنگام
- بحران تأخیر در ازدواج ها و تسریع در طلاق ها
- جایگزینی ازدواج های مدنی با ازدواج های بدنی
- رخداد های دوگانه ازدواج
- زنهار های ازدواجی
- توصیه های پدران به آقا پسر ها و دختر خانم ها

طرح کوچینگ ازدواج

(مشاوره همسرانگی)

مباحث قابل طرح

- قانون زوجیت در هستی (تکامل): جریان های هستی دوقطبی هستند مانند جریان برق برای روشن شدن چراغ
- ضرورت ازدواج انسانی (تعادل): دو نیمکره مغز انسان در تعامل با جنس دیگر به تعادل می رسند
- شناخت انسان نرمال (استکمال): انسان نرمال فردی است در تعامل با عوالم چهارگانه هستی
- فرق زن و مرد (رفتارشناسی افتراقی): شناخت ساختارهای متفاوت زن و مرد ضرورت رفتارهای متفاوت آنها است
- آگاهی های قبل از ازدواج (ضرورت ها و اضطرابها): طرفین مشتاق ازدواج بایستی ابتدا مرد و سپس زن را حتی الامکان بشناسند
- چگونگی همسریابی (امکنه و ازمنه): برای همسریابی بایستی در زمانها و مکانهای مختلف مترصد بود
- شناخت خود و طرف مقابل (تست تفاهم): همگنی از ضرورت های انضمام است
- شرایط قرارداد (عقد): قرارداد ازدواج بعد از مشاوره و تفاهم بایستی کتبی و مدون گردد
- رفتار جنسی و عقبه آن (S.A.): رفتار مناسب جنسی موجب تداوم ازدواج است و عقبه آن خوشرفتاری، فرزنداوری و همزیستی مسالمت آمیز می باشد
- ناهنجاری های احتمالی (کژتابی): به هر اندازه دقت قبل از ازدواج در دوران ازدواج ممکن است مسائلی ناپیدا از قبل پدیدار شوند و یا مشاغل جدیدی ظهور یابند. در چنین مواردی بدون چالش بایستی از نظر مشاور حاذق استفاده شود.

کاربست

ازدواج امری طبیعی و حتی الامکان ضروری است که بایستی به مقدمات، مقارنات و مؤخرات آن توجه کامل صورت گیرد تا خدای نکرده این راه استکمال به مسیر انحلال نینجامد.

ازدواج به شرط چاقو

آسیب ها:

این روزها (اواخر سال ۹۷) به دلایل زیر ازدواج ها کم است:

۱. بیشتر شدن تعداد دخترها نسبت به پسرها.
۲. با سوادتر شدن دخترها و کم و بیش پیدا کردن اشتغال در خارج از خانه و لذا یافتن استقلال مالی.
۳. کم دل و جرأت شدن پسرها. چون پدران شجاعشان معمولاً زورشان را در انقلاب زده اند.
۴. افت توفیقات شغلی پسرها و آفت بالا رفتن توقعات دخترها.
۵. دو هوایه شدن جوانان در قیاس با خانواده هایشان که قدیمی ها سنتی هستند و جدیدی ها مدرنیزه.

راه حل های پیشنهادی:

۱. ازدواج های همگن (دختر و پسر، دانشجو، همکاران سازمانی) و تشریک مساعی در تأمین معاش (ازدواج تعاونی).
۲. ازدواج با کمک خانواده های دختر یا پسر (ازدواج در خانه پدری).
۳. ازدواج غیر همگن ها به صورت مکمل: مال پیر و حال جوان (مزاوجه مثل مضاربه).
۴. ازدواج با توافقی مرحله به مرحله به شرط صداقت (موقت به شرط تمدید).
۵. ازدواج با اجنبی از سایر بلاد (ازدواج خارجی).

کار بست:

ازدواج امری است طبیعی بین همه جانداران (نباتات، حیوانات و انسان ها) که فقط انسان ها در آن گیر کرده اند.

قانون خلقت:

MARRIAGE IS NATURAL AND SHOULD BE NATURAL

"ازدواج امری است طبیعی و بایستی طبیعی صورت پذیرد". (باهر)

ازدواج های احتیاطی

I. توصیه به دختران

دختران عزیز من، ازدواج مثل هر امر دیگری خوبش خوب است و بدش بد، و در هر صورت صفر بهتر از منفی است. لطفاً مراتب نصایح پدرانه من را آویزه گوش کرده با مراجعین خواستگاری با احتیاط برخورد کرده و اگر می شود قبل از تصمیم گیری عاشقانه با یک مشاوره بطور عاقلانه مشورت کنید چون پشیمانی در امر ازدواج سودی ندارد و به سختی قابل جبران است (مادر می ماند و بچه)!

- اختلاف سنی زیاد از هر طرف مثلاً بیش از ۱۰ سال پسر و بیش از ۵ سال دختر.
 - اختلاف فرهنگی زیاد، مثلاً یکی با تبار محلی و یکی با تبار بین المللی.
 - اختلاف سواد بسیار، مثلاً یکی دیپلم و دیگری فوق تخصص در رشته های کاربردی.
 - اختلاف مالی زیاد از هر طرف، یکی خیلی دارا و یکی خیلی ندار.
 - اختلاف حالی زیاد، یکی مخالف دود و یکی معتاد به دود.
- خلاصه اگر هر شرطی هم می خواهید بگذارید کتبی کنید چون امروزه دروغ برای رسیدن به اهداف کثرت یافته و بقول کسی به راحتی اعتماد نکنید: "بعمل کار برآید به سخنرانی نیست!"

II. توصیه هائی به پسرها

در ازدواج با دخترهائی با مشخصات زیر حتی الامکان احتیاط کنید:

- دارای اختلاف سنی زیاد (بویژه سن بالا که برای شما نقش مادرانه ایفا می کنند).
- دارای درآمدی بالاتر از درآمد شما (که خرج هم نمی کنند ولی منت می گذارند).
- دارای مدرک تحصیلی بالاتر بدون معلومات اکتسابی بالاتر (که خودبزرگ بینی دارند).
- دارای وابستگی شدید به خانواده خود (و دشمنی با خانواده شما).
- دارای بیماری های جسمانی و رفتاری و اخلاقی و عرفانی در تبار فامیلی (بویژه افسردگی و دلمردگی و بددهنی و بی هویتی).

کاربست

ازدواج مهمترین تصمیمی است که در نقطه مقابل خودکشی قرار دارد و اگر درست اتخاذ نگردد یک عمر، خود و دیگران را نفس کشی می کند.

شاید یکی از مصادیق قتل نفس بصورت معنوی که در قرآن آمده است هم همین باشد که می فرماید: اگر یکنفر را بکشی مثل اینست که همه را کشته ای و اگر یک نفر را زنده کنی مثل اینست که همه را زنده کرده ای."

کلمه قصار

جوامع را انسان ها می سازند و انسان های خوب و بد، به ترتیب، محصول ازدواج های درست و غلط می باشند.

ازدواج های بدون طلاق

برای اینکه یک بار ازدواج عمرانه داشته باشید لطفاً به نکات زیر توجه فرمائید:

- رسیدن به شرایط بلوغ جسمانی و عقل نفسانی و شعور اجتماعی و رشد عرفانی
- توجه به پسند دلی از وجاهت طرف و رشد مغزی از سماحت طرف
- خسیس نبودن مرد و حریص نبودن زن
- تقسیم کارهای بیرونی و درونی براساس توانمندی های جسمانی و ظرفیت های روانی
- آقا بودن مرد (gentleman) و خانم بودن زن (Lady)
- اصالت خانوادگی همگن (همخوانی فرهنگ خانوادگی هردو)
- دقت در نداشتن و نبودن سوء سابقه و سوء لاحقه در اعتقادات و اعتیادات
- فقدان اختلاف عمده در هر زمینه ای: سن و سواد و سازندگی و سازگاری و ... و ...
- تأیید مشاورهای زن و مرد بطور مثبت برای زوجیت طرفین
- پایبندی به اصول اخلاقی قطع نظر از باورهای دینی و آئینی

ازدواج های نا هنجار و طلاق های نابهنگام

ذیلاً فهرستی از آسیب های نوپدید که در تشکیل خانواده رخ داده ذکر می کنیم: به ترتیب ۲۰ مورد از ازدواج های نابهنجار و ۲۰ مورد طلاق های نابهنگام:

ازدواج های نابهنجار		طلاق های نابهنگام	
۱ پدر و مادرهای سنتی و دختر و پسرهای صنعتی	۱	۱ جشن طلاق	
۲ ازدواج مردان سالمند با دختران کم سن و سال	۲	۲ طلاق توافقی	
۳ مخالفت پدر و مادرهای تنها با ازدواج دختر و پسرهای آخر	۳	۳ طلاق های سفید	
۴ مبادله مال با حال در ازدواج های ناهمگن	۴	۴ طلاق در سن کم	
۵ اباحه قباحه طلاق	۵	۵ طلاق های عاطفی	
۶ ازدواج های ندیده اینترنتی	۶	۶ طلاق های متارکه ای	
۷ ازدواج بخاطر رفتن به خارج	۷	۷ طلاق هائی به اصرار پدر و مادرها	
۸ ازدواج با معتادین (هم اعتیادی)	۸	۸ طلاق های رد مظالم (ازاله بکارت)	
۹ ازدواج های سفید (همزیستان)	۹	۹ طلاق های در اثر خیانت	
۱۰ ازدواج های ضربدری	۱۰	۱۰ طلاق های بی پولی	
۱۱ ازدواج های با مهریه های سنگین	۱۱	۱۱ طلاق های بی فرهنگی	
۱۲ ازدواج بشرط مسکن بنام زنان (مطلقه)	۱۲	۱۲ طلاق های مهاجرتی	
۱۳ ازدواج بخاطر نام و نشان بستگان همسر	۱۳	۱۳ طلاق های سیاسی	
۱۴ ازدواج با زنان مسن بخاطر پول	۱۴	۱۴ طلاق های عقیدتی	
۱۵ تعدد زوجات ناهمگن	۱۵	۱۵ طلاق های جاسوسی	
۱۶ شیوع ازدواج موقت متشرعین ظاهری	۱۶	۱۶ طلاق های بیماری های لاعلاج	
۱۷ ازدواج بخاطر حقوق بازنشستگی	۱۷	۱۷ طلاق بخاطر بچه نیاوری	
۱۸ ازدواج دختران هم جنس	۱۸	۱۸ طلاق در اثر اعتیاد	
۱۹ ازدواج پسران هم جنس	۱۹	۱۹ طلاق دوری ممتد	
۲۰ ازدواج دوجنسی ها	۲۰	۲۰ طلاق در اثر اغوا	

زوال خانواده سالاری

بحران تأخیر در ازدواج ها و تسریع در طلاق ها

یکی از بحران های اجتماعی جامعه کنونی ایران دمداسیون ازدواج و مداسیون طلاق است. یعنی ازدواج از مد افتاده و طلاق مد شده است، ما به این گسست می گوئیم "بحران".

به آمار دقیق نیاز نیست چون این امر در اطرافمان به وفور دیده می شود.

ازدواج ها به سنین بالای ۳۰ کشیده شده و طلاق ها با طول عمر چندماهه و چندساله ازدواج ها اتفاق می افتد.

این فاجعه همچون دولبه قیچی شاهرگ خانواده و جامعه را قطع می کند و بدنبال خود تباهی هائی را خواهد آورد.

علت بسیاری برای این امر وجود دارد که از آنجمله است:

۱. مدارک تحصیلی بالای دیپلم دختران و لذا ارتفاع توقعات آن ها از همسر شایسته و متعاقباً فقدان اهلیت های شائی و شغلی برای آن ها.

۲. گرانی معیشت و نبودن کار مناسب برای پسر ها و لذا بی مسکنی و دربدری و توقف در خانه پدری و دهها درد و بلای دیگر.

۳. فراهم بودن وسائل رافع نیازهای شوقی و ذوقی جوانان بطور موقت مانند مجالس دورهمی و مصرف مواد و مخدر و مسکر و عدم اندیشیدن به مقاطع زمانی پیری و تنهائی و مریضی و ناداری توسط مرفهین بی درد و شاید دیگران هم.

۴. مراتب فوق بیش از خود فرزندان، پدر و مادرها را نگران و سر در گریبان کرده است و من بعنوان یک مشاور پیشنهاد می کنم برای رفع این بحران "کمپین ازدواج آسان" تشکیل گردد.

۵. البته سازمان ها و مؤسسات دولتی و نهادی و دانشگاهی هم در کنار NGO های مردمی می توانند دست به یک بسیج مردمی بزنند و از کارشناسان خبره هم مدد بگیرند.

کاربست

راهکارهائی هم بنظر اینجانب می رسد که آمادگی ارائه آن ها را در یک تریبون کارشناسی مانند صدا و سیما و یا دانشکده علوم اجتماعی و فرهنگستان علوم پزشکی و کارگروه اندیشه ورزی طلاق وزارت کشور دارم.

جایگزینی ازدواج های مدنی با ازدواج های بدنی

ازدواج هائی که این روزها با نام ازدواج سفید شیوع یافته ازدواج های بدنی است، یعنی رفع نیازهای جنسی و ارضاء غرایز جنسی بدون پذیرش مسئولیت عواقب امور: اعتیاد، فرزندان ناخواسته، بیماری ها و تنهائی آخر کار.

بر اساس راهنمایی های مطروحه در جلسات مختلف: گروه سلامت اجتماعی فرهنگستان علوم پزشکی، انجمن جامعه شناسی دانشکده علوم مرکز پژوهش خانواده دانشگاه شهید بهشتی و هیئت اندیشه ورزی طلاق وزارت کشور، علاوه بر پژوهش های دو سالانه مرکز پژوهش خانواده دانشگاه شهید بهشتی و سایر منابع و مآخذ در دسترس این نگارنده مراتب زیر را فهرست وار باستحضار می رساند:

۱. ازدواج یک امر تکوینی است، در بین کلیه جانوران که در بین انسان ها بایستی بصورت تکاملی اتفاق بیوفتد.
 ۲. دختر و پسر دو جنسیت هستند ولی با یک نوع شخصیت (نفس واحده) که تفاوت های شکلی دارند نه شأنی.
 ۳. عمل به ازدواج مدنی یعنی استقبال از روندهای متعالی هستی در جامعه خانواده و لذا عنایت به قاموس هستی.
 ۴. در ازدواج مدنی کرامت انسانی با قرارداد مودت و رحمت بین زوجین و قبول عدالت و مسئولیت پذیری صورت می گیرد.
 ۵. مسلماً عدالت امری نسبی است ولی توجه به ساختارهای جسمانی، روحانی، اجتماعی و سیاسی قابل تعریف است.
 ۶. توجه به زن و مرد از نظر سن و جنس و زایمان و توانمندی های فیزیکی و متافیزیکی می تواند مرزهای عدالت باشند.
 ۷. در هر صورت حق سالاری بایستی جایگزین مرد سالاری، زن سالاری، فرزند سالاری می گردد.
 ۸. البته شفاف سازی حق بر اساس بینش های آسمانی، روش های انسانی، دانش های علمی و روش های بومی، امکان پذیر است.
 ۹. بدیهی است: عنایت به قوانین عدم قطعیت هارزبرگ و تعمیم قوانین نسبیت انیشتین می تواند در تدوین چهارچوب اصولی منشور حقوق اعضاء خانواده مدنی لحاظ گردد.
 - بهرجهت آنچه معروض افتاد مراتب زیر را می طلبد:
 ۱. تفاهم فرهنگی تا سرحد مفاهمه اندیشه ای.
 ۲. تعامل اقتصادی براساس قانون تقسیم کار عادلانه.
 ۳. داشتن حقوق بالندگی مانند ادامه تحصیل و رفتن به خارج از کشور.
 ۴. اجازه طلاق سفید بویژه پس از مشورت با مشاور.
 ۵. تدوین خطوط قرمز و حاشیه های مصالحه دار در ابتدای کار.
 ۶. استفاده از مشاورت های مشاور مرض الطرفین.
 ۷. عدم تشخیص اوقات همزیستی همسرانه به امور عرفا غیرضروری.
 ۸. قرار دادن زمان خاص هفتگی برای گردش و میهمانی.
 ۹. پرهیز از مراتب حساسیت آور جهت همسر.
 ۱۰. چک آپ جسمانی-روانی (بویژه هورمونیک).
- امید است با هم اندیشی اندیشه ورزان حیطه های علوم و امور جامعه شناسی، حقوق، روانشناسی، مشاوره بتواند به اصول متفن القول رسید تا روشننگری روشنفرانه ای برای اصحاب قدرت و اقتدار صورت گیرد و جوانان نازنین ما، از این سردرگمی های منتج به هرج و مرج فکری بدر آیند.

رخدادهای دوگانه ازدواج

در ایران معاصر، معمولاً ازدواج ها همچون سایر امور اجتماعی دچار بحران شده اند.

یا ازدواج به موقع صورت نمی گیرد یا ازدواج ناموزون صورت می گیرد، یا ازدواج های کودکانه اتفاق می افتد و یا ازدواج های سن بالای هر دو طرف.

از چهار نوع ازدواج مطروحه دونوع اول و دومش معمولاً شکننده تر از سایرین هستند که به آنها کاری نداریم.

ازدواج های دو انسان عاقل و بالغ و رشید همگن هم معمولاً پویا و پایا است، اگرچه مشکلات جسمانی و روحانی بویژه برای بچه آوری به همراه دارد زیرا زمان علیه زنان در حرکت است و یائسگی در سنین بالا برای هر دونفر از عوامل تهدیدکننده جاذبه های جنسی است.

از طرف دیگر توقعات دو انسان سن بالا معمولاً همسو یا توفیقاتشان ارتفاع نمی یابد و لذا یا باید تفاهم کنند یا تساهل و گرنه حتی بشرط ادامه حیات مشترک قاعداً ازدواج سالمندان رنگ و لعاب عشق تمیز را ندارد.

و اما ازدواج در سنین پائین، مثلاً زیر هیجده سالگی نوعی ازدواج بدنی است و نه ازدواج مدنی یعنی در آن همتنی مهمتر از همسری است و لذا درصورت رخداد چنین حالتی بایستی زن مادرانگی قوی داشته باشد و مرد پدرانگی بالائی و البته تشخیص این دو حالت با مشاور است نه با خود بچه ها.

البته در شرایط زمان و مکان بعضی از استان ها و خانواده ها بدلائل اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و حتی عرفانی اینگونه ازدواج ها تجویز می شود ولی حداقل انتظار یک مشاور اعلم و اعدل از چنین ازدواج هایی همراهی پدر و مادرهای زوجین است که آنها را در فراز و نشیب های زندگی مشترک مدد بدهند و صدالبته ضروری است که در چنین مواردی گام به گام پیشرفت کنند.

مثلاً مراتب زیر را بتدریج طی ماههای متمادی صورت دهند که ما به آن ۷ آسمان زوجیت می گوئیم.

۱.تحقیق ۲.بله برون ۳.خواستگاری ۴.نامزدی عرفی ۵.عقد ۶.عروسی ۷.بچه آوری

در هر صورت نظر مشاور خانواده می تواند در کلیه مراحل راهگشا باشد همانگونه که آزمایشهای پزشکی و از جمله ژنتیک و روانشناسی هم امروزه ضروری هستند.

زنهارهای ازدواجی

در ازدواج با افراد نامبرده زیر احتیاط کنید. تجربه ما نشان می دهد که این ازدواج ها اگر صورت بگیرند سیرت نخواهد یافت، یعنی عاقبت بخیر نخواهند شد:

یا منجر به طلاق خواهند شد یا منجر به هتک حرمت می گردند و یا منجر به انفصال از خانواده است و یا یکی از دوطرف گم و گور شده و احتمالاً به هرزگی رو می آورد:

- اختلاف طبقاتی فاحش (مثلاً روستائی سنتی-شهری صنعتی)
- تحصیلات بالای آکادمیک و تحصیلات پائین زیر دیپلم
- تجربیات متعدد ازدواجی با آدم صفر کیلومتر زوجیتی
- خواستگاری عاشق پیشه و احساسی افراطی با طرف عقلانی
- کسی که اقدام به خودکشی های عشقی کرده یا می کند
- آدم های آس و پاس و بی هدف و فاقد احساس مسئولیت پذیری
- خانواده های ناهمگن خفن و مداخله گر و تهدید آمیز
- تک پسرها و تک دخترهای مانده در خانه پدر و مادرهای مسن
- انسان های لاابالی و فاقد امکانات مالی و حالی

کاربست

"ازدواج خوب مستحب است و ازدواج بد حرام و ازدواج مشکوک مکروه" (فتوای عرفی).

توصیه های پدران به آقا پسرها و دختر خانم ها

بنی آدم، هر که و هر چه، خلیفه بالقوه خدا است و به آن اعتبار دارای کرامت الهی است.

قرآن:

و لقد کرمنا بنی ادم و حملناهم فی البر و البحر و رزقناهم من الطیبات و فضلناهم علی کثیر ممن خلقنا تفضیلاً (آیه ۷۰-سوره اسراء).

این وجود گرامی خود را موجود حقیر می سازد مگر برای زیست طبیعی اش دست به خلاف بزند.

معمولاً مدیریت های ناشایست تمدن های وامانده توان اداره اشتغال و ازدواج برای جوانان را ندارند و جوانی که حداقل روزانه ۸ ساعت کار میکند نمی تواند هزینه معاش یکساعته خود را در آورد.

بقول معروف زبان بدنش گویای همه اعضاء اشتغال آفرین اند و فقط یک دهان برای خوردن و یک معده برای هضم کردن دارد ولی با انهمه سلولهای مغزی و آنهم رشد یابنده نمی تواند امرارمعاش کند.

این درحالی است که هیچ جاندار، از نباتات گرفته تا حیوانات پیشرفته چنین عجزی را تجربه نمی کند.

این مشکل از دوطرف است: یکی توقعات بیجای سوژه ها و دیگری توفیقات اندک مدیران بهرجهت توجیه پدران من آنستکه:

ز دست مردم اوباش یا امام رضا مواظب حرمت باش یا امام رضا

خود بچه ها بایستی بفکر خودشان باشند. پس موقعی، پسر، آقا می شود که دستش در جیب خودش برود و دختر موقعی خانم می شود که مدیریت خودش را بعهده داشته باشد.

کاربست: پسران و دختران عزیزم:

از چشمداشت به پدر و مادر و دولت و حکومت پرهیز کنید و آستین خود را بالا بزنید. خداهم فرموده است: "از تو حرکت از من برکت".

بخش ششم : منابع

- گزارشی درباره منابع و مآخذ طرح آسیب شناسی نوپدید خانواده ها
- آیات قرآنی درباره خانواده
- نظر بزرگان ادیان و عرفان و ادبای بزرگ ایران و جهان
- مجموعه کتب چاپی پروفیسور حسین باهر

آسیب شناسی نوپدید خانواده ها

آنچه تحت عنوان پروژه بررسی آسیب های نوپدید خانواده های ایران معاصر (در چهار دهه گذشته تا حال) ذکر می شود، حاصل مشاوره خصوصی و خانوادگی با صدها مراجعه کننده نگارنده در مرکز مشاوره دانشگاه شهید بهشتی و دفتر مشاوره بنیاد بالندگی و آکادمی مدیریت ایران می باشد.

علاوه بر آن مصاحبه های رادیویی، تلویزیونی، رسانه های کتبی و مجازی هم در این مجموعه گردآوری شده اند. لازم به ذکر است که شرکت فعال در سمینارها و همایش های ملی و بین المللی در رابطه با خانواده هم مزید بر اطلاع بوده اند.

در استفسار از نظرات صاحب نظران (دلفی) هم تا بالاترین سطوح دانشگاهی، سازمانی، فقهی و عرفانی هم برخورداری بوده ایم.

در این راستا چهار کتاب زیر هم قبلاً، توسط مجری طرح، نگارش شده است که حاوی منابع و مآخذ معتبری میباشند:

۱. رفتارشناسی خانواده سبز (انتشارات خیام)

۲. آسیب شناسی خانواده ها (انتشارات ارباب قلم)

۳. رفتارشناسی زنان موفق (انتشارات خیام)

۴. هزار نکته باریکتر ز مو (انتشارات تمدن پارس)

کاربست: امید می رود طرح مجموعه مقالات پژوهش ها و مشاورات و مصاحبات بتواند به عنوان یک پروژه علمی -

عملی مورد استفاده کاربران قرار گیرد.

نهایتاً چهارچوب اصلی طرح، طبق تعریف، نقش خانواده، آسیب شناسی های ازدواج، ضامم و پیشنهاد تست های تفاهم و شخصیت شناسی می باشد که به کار مشاوره های قبل از ازدواج، حین ازدواج و بعد از ازدواج خواهند خورد.

آیات قرآنی درباره خانواده

آیات:

۱/۱. تبریک خدا به خودش در تکمیل خانواده: ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ (سوره مؤمنون - آیه ۱۴).

۱/۲. تقسیم کار خانوادگی بر اساس توانمندی های ذاتی: الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنفَقُوا (سوره نساء - آیه ۳۴).

۱/۳. آسایش مردانگی است و آرامش زنانگی: أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا (سوره روم - آیه ۲۱).

۱/۴. سهم بری از معیشت به نسبت مشارکت: بَعْضٌ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبْنَ (سوره نساء - آیه ۳۲).

۱/۵. عدم تبعیض جنسیتی در حقوق: إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ (سوره حجرات - آیه ۱۳).

کاربست:

قرآن، خانواده را برای استكمال می داند و تقسیم کار را بصورت ساختاری بین زن و مرد تقسیم می کند. البته هیچ مرد یا زنی الزامی به ازدواج ندارد (در صورت وجود استطاعت برای پرورش مادی و آموزش معنوی آنها) بدون هرگونه تعصبی بایستی اقرار کرد که قرآن بهترین الگوی اجتماعی و منشور انسانی را خانواده می داند و برای کلیه مراتب همزیستی مسالمت آمیز و رفتارهای مردمی اعضاء خانواده با یکدیگر تمثیل زده حکم صادر کرده است که از آنجمله می باشد:

۱/۶. نمونه همسران خوب و مادران محبوب مانند: همسر فرعون و مادر موسی (ع).

۱/۷. دستور احسان به والدین بعد از عبادت خدا: وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا (سوره بقره - آیه ۸۳).

۱/۸. دعا برای سلامت و سعادت پدر و مادر: وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا (سوره اسراء - آیه ۲۴).

۱/۹. اطاعت از ولایت والدین مگر در موارد خلاف شرع.

۱/۱۰. نمونه خانواده موهن را هم از عنکبوت مثال می آورد: وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (سوره عنکبوت - آیه ۴۱).

- توضیح آنکه "بیت" در این آیه، خانه نیست. زیرا خانه عنکبوتی بسیار مقاوم است ولی اشاره به خانواده و اهل بیت دارد. زیرا بچه های عنکبوت به محض ولادت سعی در خوردن مادر (و پدرشان توسط مادرشان) می کنند!

نظر بزرگان ادیان و عرفان و ادبای بزرگ ایران و جهان

درطول مطالعات تاریخی خود به جایی بر نخورده ام که همزیستی زن و مرد را جز برای تشکیل خانواده عرف کرده باشند، مگر اندکی و این تفکر زوجیت گرایانه در رگه های تاریخی هم دیده می شود. مگر در بارگاه پادشاهان و یا پیشکسوتان مادی و معنوی.

البته نمی توان منکر این واقعیت شد که همیشه و همگان امکان ازدواج سالم را داشته باشند و برای رفع نیازهای طبیعی و حتی اجتماعی خود اقدام به عمل تعدد زوجات و یا ازدواج موقت (متعّه) ننموده باشند. بهرجهت این جمله معروف زیر ضرب المثل حکیمانه ای است درباره زن ولی در ازدواج، خانواده مطرح می باشد.

۱. "پشت سر هر مرد موفق زنی موفق دیده می شود" (البته در نقش مادر، قبل از همسر هم بایستی تأمل کرد).

۲. "بهشت زیر پای مادران است". الجنة تحت أقدام الأمهات (پیامبر اکرم ص).

۳. پرتو حقست آن معشوق نیست خالقست آن گوییا مخلوق نیست (مولانا)

۴. دوزخست آن خانه کان بی روزنست اصل دین ای بنده روزن کردنست (مولانا)

۵. قرآن: زنان مزرعه شما، لباس شما و آرام بخش شما هستند پس با آنها بصورت معروف رفتار کنید.

۶. نَسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَتَى شَتْتُمْ وَقَدِّمُوا لِنَفْسِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ مَلَاقُوهُ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ (سوره بقره - آیه ۲۲۳).

۷. زن خوب فرمانبر پارسا کند مرد درویش را پادشا (سعدی)

۸. حافظ در اکثر ابیاتش از جمال زن برای کمال مرد بهره جسته است (ساقی).

۹. عرفای بزرگی همچون شیخ ابوالحسن خرقانی کراماتش را مدیون تحمل ناملایمات خانوادگی می داند.

۱۰. کاربست: بر پژوهنده معلوم می شود که ازدواج و تکفل خانواده اگر با عقل صورت بگیرد و با عشق ادامه پیدا کند یعنی خانواده سبز (بالنده)، مثلث خانواده (زن، مرد، فرزند) متساوی الاضلاع می شود و در غیر اینصورت احتمال متواری الاضلاع شدنش را، باید داد.

مجموعه کتب چاپی پروفیسور حسین باهر

۱. از قم تا رم و بالعکس
۲. عرفان نماز
۳. مشاوره سبز
۴. هزار نکته باریکتر ز مو (جلد ۱)
۵. هزار نکته باریکتر ز مو (جلد ۲)
۶. هزار نکته باریکتر ز مو (جلد ۳)
۷. باهرانه ها
۸. شاعرانه ها
۹. رفتارشناسی جوانان معاصر
۱۰. رفتارشناسی استرس
۱۱. رفتارشناسی خوشبختی
۱۲. رفتارشناسی زنان موفق
۱۳. رفتارشناسی خانواده سبز
۱۴. فال و تماشا
۱۵. تربیعات ارزشی
۱۶. مکتب مقارن
۱۷. Planning&Iran
۱۸. کنش شناسی عرفان کاربردی
۱۹. گفتارهایی پیرامون مدیریت اقتصادی
۲۰. مختصری درباره مبانی علم اقتصاد
۲۱. خط امامت
۲۲. نگاهی ژرف به رشد و توسعه اقتصادی
۲۳. اصول اقتصادی قانون اساسی
۲۴. آغازی برای فراگیری های دانشگاهی
۲۵. شهادت دائمی
۲۶. تحلیل مقایسه ای از مالکیت
۲۷. مبانی برنامه ریزی توسعه اقتصادی
۲۸. برداشتی از اصول اقتصاد اسلام
۲۹. اقتصاد عمومی
۳۰. مبانی اقتصاد کلان: اقتصاد ملی
۳۱. برداشت هائی اسلامی درباره رفتار درمانی
۳۲. تحلیل مقایسه ای از بهره و ربا
۳۳. ولایت مجتهد
۳۴. فتاوی امام خمینی درباره مسائل اجتماعی
۳۵. برداشت هائی ارزشی از نظامات اجتماعی
۳۶. مجموعه مصاحبه های رسانه ای
۳۷. آسیب شناسی های نوپدید اجتماعی
۳۸. رفتارشناسی کاربردی
۳۹. آسیب شناسی های نوپدید خانواده
۴۰. مکتب بالندگی